

Jaarverslag 2022 en Jaarplan 2023

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag 2022 en het jaarplan 2023 van de Groene Hart Rekenkamer. In het jaarverslag 2022 geven wij een verantwoording van de activiteiten en uitgaven in het afgelopen jaar. In het jaarplan 2023 leest u wat wij het komende jaar gaan doen. Welke activiteiten staan gepland, welke onderzoeken lopen er, of worden gestart en wat is de begroting?

In 2022 zijn de nieuwe gemeenteraden gestart en daarmee ook een nieuwe programmaraad. Wij constateren veel enthousiasme bij de leden van de programmaraad en verheugen ons op de samenwerking met hen.

In 2022 hebben wij voor alle raden in een commissievergadering een presentatie gegeven over wat wij als Groene Hart Rekenkamer doen en hoe u als raad gebruik kunt maken van de Groene Hart Rekenkamer. De Groene Hart Rekenkamer is immers een instrument van de raad.

Met ingang van 2023 is de nieuwe voorzitter van de GHR gestart, Boudewijn Steur. Zijn belangrijkste taak in 2023 is kennismaken met de raden, griffiers en colleges van de vier gemeenten en het invullen van zijn rol als verbindende schakel tussen de GHR en de raden.

In 2023 ronden wij de in 2022 gestarte onderzoeken 'Gebruik van algoritmes' en 'Toegankelijkheid van openbare gebouwen en informatie' af.

Voor u als raden ligt de taak om de Wet versterking decentrale rekenkamers in 2023 te implementeren. Deze wet stelt een rekenkamer verplicht voor alle decentrale overheden, waarbij geen vertegenwoordigers vanuit de raad lid mogen zijn van de rekenkamer. De Groene Hart Rekenkamer bestaat al uit uitsluitend externe leden. Toch moet ook voor de Groene Hart Rekenkamer een nieuwe verordening worden opgesteld en leden worden benoemd. Dit geeft de raden ook de kans om opnieuw na te denken over de invulling van de rekenkamerfunctie.

Kortom, wij hebben als Groene Hart Rekenkamer zin om samen met u van 2023 een boeiend onderzoeksjaar te maken.

DE REKENKAMERCOMMISSIE

Samenstelling Groene Hart Rekenkamer

De Groene Hart rekenkamer bestaat uit drie onafhankelijke externe leden en wordt ondersteund door een secretaris. Op onderstaande foto ziet u van links naar rechts: Boudewijn Steur (voorzitter), Maarten ter Hoeve (vicevoorzitter en lid), Jeroen van Oort (lid) en Elly van der Welle (secretaris).

De Rekenkamercommissie is sinds januari 2023 in deze samenstelling actief.

Vergaderingen

De Groene Hart Rekenkamer komt in beginsel maandelijks bij elkaar. In 2022 is er 9 keer vergaderd. Daarnaast vergadert de Groene Hart Rekenkamer elk kwartaal met de programmaraad. In 2022 was dit 4 keer.

FINANCIËEL VERSLAG 2022

In de onderstaande tabel treft u een overzicht aan van de inkomsten en uitgaven van de Groene Hart Rekenkamer in 2022

Inkomsten		Uitgaven	
Deelnemersbijdragen	€ 110.700	Vergoeding leden	€ 15.975
Budgetoverschot 2021	€ 11.140	Secretaris	€ 11.585
		Onderzoeksbudget	€ 83.704
		Lidmaatschap NVRR	€ 1.290
		Nabetaling presentiegelden	€ 6.100
		Overschot	€ 3.186
Totaal	€ 121.840	Totaal	€ 121.840

Toelichting op onderzoeksbudget: In 2022 is het onderzoeksbudget besteed aan het onderzoek Participatiewet (opleverfactuur), onderzoek Algoritmes (eerste factuur), onderzoek Toegankelijkheid (eerste factuur), Doe mee onderzoek Ondersteuning volksvertegenwoordiging en de voortgangsonderzoeken (eerste factuur).

Ten laste van het budget 2022 is een nabetaling voor de presentiegelden en onkostenvergoeding van de leden geboekt. In de verordening van de GHR staat dat de presentiegelden en onkostenvergoeding jaarlijks worden geïndexeerd. Dit is sinds de oprichting van de GHR niet gedaan. Dit is nu gecorrigeerd. Ten slotte is er een beperkt overschot, dat overgeheveld zal worden naar het budget van 2023. De programmaraad heeft hiermee ingestemd.

TAAKSTELLING

De Groene Hart Rekenkamer ondersteunt de gemeenteraden in hun controlerende en kaderstellende taak.

Dit doet zij door onderzoek uit te voeren naar de volgende drie zaken:

- **Rechtmatigheid:** voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?
- **Doelmatigheid:** is de voorbereiding en de uitvoering van beleid efficiënt verlopen?
- **Doeltreffendheid:** zijn de beoogde effecten van het beleid daadwerkelijk behaald?

De Groene Hart Rekenkamer voert gemeenschappelijke onderzoeken voor de vier gemeenten uit, maar heeft ook ruimte om voor individuele gemeenten onderwerpen onder de loep te nemen. De rekenkamercommissie zorgt voor een evenwichtige verdeling van onderzoek over de gemeenten.

De Groene Hart Rekenkamer doet zijn werkzaamheden vanuit vier uitgangspunten:

- 1). Onafhankelijkheid
- 2). Deskundigheid
- 3). Betrokkenheid
- 4). Relevantie

Jaarverslag 2022 en Jaarplan 2023

AFGEROND ONDERZOEK PARTICIPATIEWET

In september 2022 hebben wij het onderzoek Participatiewet aangeboden aan de gemeenteraden. Deze keer hebben wij niet gekozen voor een gezamenlijke presentatie voor de vier raden tegelijk. Het onderzoek Participatiewet is in de vier gemeenten afzonderlijk gepresenteerd. Wij hebben een positieve indruk overgehouden aan het individueel toelichten van het onderzoek in de verschillende raden.

In het onderzoek Participatiewet is per gemeente de volgende hoofdonderzoeksvraag beantwoord:

Wat is de effectiviteit van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Waddinxveen en Zuidplas van de wettelijke taak om haar inwoners naar vermogen toe te leiden naar werk en hoe beleven bijstandsgerechtigden dit beleid?

In het onderzoek heeft de Groene Hart Rekenkamer per gemeente aanbevelingen gedaan aan de gemeenteraad, maar met name ook aan het college.

De rapporten over de Participatiewet met de conclusies en aanbevelingen staan op de website van de Groene Hart Rekenkamer, <https://www.groenehartrekenkamer.nl/documenten/>.

LOPEND DOEMEE ONDERZOEK 'ONDERSTEUNING VOLKSVERTEGENWOORDING'

Voor de tweede keer hebben wij meegedaan aan het DoeMee onderzoek van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK). Onderwerp was de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging in het decentraal bestuur.

De centrale vraag van het onderzoek luidt:

Hoeveel is de volksvertegenwoordiging bereid voor haar eigen ondersteuning uit te geven?

In het onderzoek hebben 70 gemeenten, 6 provincies en 6 waterschappen bruikbare informatie aangeleverd voor het onderzoek. Dit onderzoek is onder regie en verantwoordelijkheid van de NVRK uitgevoerd. Het onderzoek is eind 2022 afgerond. Wij hebben per gemeente een factsheet ontvangen met overwegend kwantitatieve gegevens. Zoals bijvoorbeeld budget van de griffie, budget training voor de raad, budget rekenkamer, budget communicatie voor de raad etc.

Wij zullen in 2023 een verdieping laten plaatsvinden op deze kwantitatieve gegevens, zodat de gemeenteraden een goed beeld krijgen hoe zij ondersteund worden in hun kaderstellende en controlerende functies.

LOPEND ONDERZOEK GEBRUIK ALGORITMES

Eind 2022 zijn wij gestart met het onderzoek naar gebruik van algoritmes bij onze vier gemeenten. Onder algoritmes in dit onderzoek verstaan wij: een verzameling regels en instructies waarmee een computer automatisch bepaalde handelingen kan verrichten, voorspellingen kan doen, informatie kan verwerken of een vraag kan beantwoorden.

Wij hebben voor dit onderzoek gekozen, omdat publieke organisaties in toenemende mate gebruik maken van algoritmes. Ook door de gemeenten gecontracteerde partijen, gebruiken algoritmes. Tegelijkertijd klinken er ook steeds meer vragen over hoe bewust gemeenten zijn van hun algoritmegebruik.

Voor het onderzoek zijn de volgende hoofdonderzoeksvragen opgesteld:

1. In welke mate heeft de gemeente in beeld op welke plekken ze algoritmes inzet?
2. In hoeverre maakt de gemeente geïnformeerde besluiten over de inzet van algoritmes?
3. In hoeverre is de gemeente geïnformeerd tijdens het gebruik van de algoritmes?
4. In hoeverre is er sprake van toezicht op de algoritmes in de gemeente?

Wij hebben de raden en colleges geïnformeerd over het waarom van dit onderzoek, de onderzoeksvragen, onderzoeksopzet en wie het onderzoek uitvoert.

LOPENDE ONDERZOEK TOEGANKELIJKHEID OPENBARE GBOUWEN EN PUBLIEKSINFORMATIE

Eind 2022 is ook het onderzoek Toegankelijkheid van openbare gebouwen en publieksinformatie gestart. Ook over dit onderzoek hebben wij de raden en colleges geïnformeerd.

De hoofdonderzoeksvraag is:

Hoeveel zijn de aan de GHR deelnemende gemeenten met de implementatie van het VN-verdrag Handicap en welke resultaten zijn bereikt als het gaat om toegankelijkheid van gebouwen en informatie.

Voor beide onderzoeken hebben wij als planning het rapport direct na het zomerreces aan de raden aan te bieden.

LOPENDE VOORTGANGSONDERZOEKEN

In het tweede halfjaar 2022 zijn wij gestart met het uitvoeren van vier voortgangsonderzoeken. In een voortgangsonderzoek onderzoeken wij wat meetbaar is terug te zien van de aanbevelingen die de raden hebben overgenomen bij de onderzoeksrapporten. Wij hebben besloten dit te gaan doen voor meerdere rapporten die wij hebben uitgebracht, namelijk Inkoop jeugdhulp (2018), Omgevingswet (2018), Veiligheidsbeleid (2019) en Duurzaamheid (2020). De rapporten van dit onderzoek bieden wij aan het begin van het tweede kwartaal 2023 aan.

Jaarverslag 2022 en Jaarplan 2023

ONDERZOEKSPROGRAMMA

Groslijst

Om te komen tot nieuwe onderzoeksonderwerpen nodigen wij via de programmaraad de raden uit tot het aanleveren van mogelijke onderzoeksonderwerpen. Eveneens staan wij open voor suggesties vanuit de inwoners, organisaties of media. Daarnaast stellen wij op basis van actualiteiten en onze expertise onderzoeksonderwerpen voor. Samen vormt dit de groslijst met mogelijke onderzoeksonderwerpen.

Selectiecriteria

De criteria die de Groene Hart Rekenkamer hanteert bij het selecteren van de onderzoeksonderwerpen zijn als volgt:

- In hoeverre past het voorstel binnen de primaire taak van GHR-functie?;
- Kan men in potentie leren van het onderzoek? (effectiviteit);
- Er heeft in de afgelopen 5 jaar geen onderzoek plaatsgevonden op dit onderwerp (in brede zin);
- Draagvlak binnen en/of tussen gemeenten;
- Urgentie;
- Bevoegdheid van de gemeente;
- Substantieel, organisatorisch, financieel en maatschappelijk belang;
- Spreiding beleidsvelden en gemeenten;
- Uitvoerbaar binnen de beschikbare middelen.

Samen met de nieuwe programmaraad hebben wij een nieuwe groslijst opgesteld. De programmaraad heeft hierbij de raden actief betrokken.

Groslijst

- Indicatoren
- Afvalbeleid
- Huisvesting arbeidsmigranten
- Risico's en kansen inwonersgroei
- Digitale veiligheid & weerbaarheid
- Instrumenten voor lokaal klimaatbeleid
- Ondernijning
- Armoedebeleid
- Effect van preventief jeugdbeleid
- Verduurzaming gemeentelijk vastgoed
- Europese subsidiemogelijkheden
- Bewonersparticipatie
- Staat van de riolering in relatie tot afschrijvingstermijnen
- Effectiviteit beleid bodemdaling.

Shortlist

Op basis van de selectiecriteria komt de rekenkamercommissie jaarlijks tot een shortlist. Een overzicht van enkele (ongeveer 3) onderzoeksonderwerpen waaruit gekozen wordt voor aankomend onderzoek. De onderwerpen worden kort toegelicht in het onderzoeksprogramma en besproken met de programmaraad. Uiteindelijk maakt de rekenkamercommissie een keuze voor een onderzoeksonderwerp.

ONDERZOEKSPROGRAMMA 2023

Aan de programmaraad hebben wij de volgende shortlist voorgelegd:

- Indicatoren;
- Preventie in de jeugdzorg;
- Digitale veiligheid en weerbaarheid;
- Afvalbeleid

We hebben besloten om in het jaarplan 2023 nog geen keuze te maken voor het volgende onderzoeksonderwerp. Die keuze maken wij in het derde kwartaal 2023. Door dan een keuze te maken, kunnen we de relevantie en actualiteit van de verschillende onderwerpen op dat moment in onze overwegingen meenemen.

OVERIGE ACTIVITEITEN 2023

DoeMee onderzoek 'Klachten'

Ook in 2023 hebben wij ons weer aangemeld voor deelname aan het DoeMee onderzoek van de NVRR. Het onderzoek gaat over klachtenafhandeling. In dit onderzoek wordt ook samengewerkt met de Nationale Ombudsman.

De centrale vraag van dit onderzoek luidt:

Op welke wijze geven decentrale overheden beleidsmatig en organisatorisch vorm aan de afhandeling van klachten, tot welke resultaten leidt dit beleid en op welke wijze wordt hierover gerapporteerd aan de volksvertegenwoordiging?

Presentatie onderzoeksrapporten

Zoals u van ons gewend bent, presenteren wij de uitkomsten van een onderzoek aan de raden. Wij zullen in overleg met de programmaraad bepalen in welke vorm deze bijeenkomst zal plaatsvinden. In de afzonderlijke raden of via een presentatie voor de vier gemeenteraden gelijk.

Overige activiteiten

Zoals we in ons voorwoord ook al hebben aangegeven willen we graag in 2023 nader kennis maken met de nieuwe raden en colleges. Ook zullen wij de burgemeester en gemeentesecretaris van de deelnemende gemeenten bezoeken. Tot slot willen wij ook de contacten met de griffiers intensiveren.

Jaarverslag 2022 en Jaarplan 2023

BEGROTING 2023

Het volgende overzicht geeft de begrote middelen voor 2023 weer:

Wat	Bedrag in €
Vergoeding leden Ambtelijk secretaris	€ 25.645 € 16.380
Onderzoeksbudget	€ 71.850
Overige kosten	€ 1.500
Totaalbudget	€ 115.375

Toelichting op budget

Onderzoeksbudget: Het onderzoeksbudget wordt benut voor de uitvoering van onderzoeken. Onderzoeken lopen door, en daarom ook over, jaren heen.

Vergoeding leden: De leden van de rekenkamercommissie ontvangen een vaste maandvergoeding. De voorzitter ontvangt een maandelijkse vergoeding van € 742,55 en de leden ontvangen een vergoeding van € 571,10 per maand voor hun werkzaamheden. De maandelijkse onkostenvergoeding bedraagt € 84,10. De ambtelijk secretaris werkt op inhuurbasis. In het budget is voor de secretaris een tijdsbesteding van 200 uur geraamd.

Overige kosten: De overige kosten in 2023 bestaan uit het lidmaatschap NVRR en overige kosten.

Totaal budget: Uitgangspunt voor het totaalbudget is de bijdrage van de vier deelnemende gemeenten. Elke gemeente draagt per inwoner € 0,60 bij. Voor de berekening is uitgegaan van de inwonersaantallen van het CBS per 1-1-2021. In totaal 186.983 inwoners. In dit budget is een bedrag van € 3.186,- opgenomen, dat is overgeheveld van het budget 2022 naar 2023.

PROGRAMMARAAD

De programmaraad is ingesteld om de verbinding met de vier gemeenteraden te borgen. Vanuit elke deelnemende gemeente zijn twee raadsleden vertegenwoordigd. Met ingang van juli 2022 zijn de volgende raadsleden lid van de programmaraad:

- Willem Zuyderduyn (voorzitter) en Bas Otting namens Bodegraven-Reeuwijk;
- Mirjam Roos en Jitske Flietstra namens Gouda;
- Pauline Schepers en Art-Jo Wittenberg namens Waddinxveen;
- Denise Leliënhof en Johan Snoei namens Zuidplas.

Het lidmaatschap van Denise Leliënhof namens Zuidplas, is in 2023 overgenomen door Martin Damen.

Secretaris van de programmaraad is Hans Rijs, griffier van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk.

CONTACT

De Groene Hart Rekenkamer komt maandelijks bijeen (met uitzondering van het zomerreces in juli en augustus) voor haar reguliere vergaderingen. Deze vergaderingen worden in beslotenheid gehouden. Daarnaast vergadert de rekenkamercommissie vijf keer per jaar met de programmaraad. U kunt u bij ons terecht als u meer informatie wilt over de Groene Hart Rekenkamer of als u een idee wilt aandragen voor een mogelijk onderzoek.

Wij zijn te bereiken via:

E-mail: info@groenehartrekenkamer.nl

Postadres: Postbus 1086, 2800 BB Gouda